

DDD politikpapir vedrørende behandling af adfærdsproblemer hos hund 2011

SvHKS bestyrelsen, 2011.

DDD's politikpapirer har til formål at udgøre et grundlag for holdninger, som udtrykkes af repræsentanter for DDD udadtil på foreningens vegne.

Generelt om adfærd hos hunde

Et individs adfærd er et resultat af hjernens forsøg på at tilpasse individet til forskellige ændringer i omgivelserne, i fysiske behov (f.eks. sult og tørst) samt patologiske ændringer (f.eks. smerte, nedsat iltning af blodet). Hundens adfærd og fysiske tilstand er således tæt forbundet.

Hundes adfærd er derudover et resultat af både arv og miljø. Udviklingen af hunderacer er primært sket på baggrund af menneskets selektion af bestemte ønskelige egenskaber hos hundene. Mange af brugshundeegenskaberne er fremkommet ved, at mennesker har selekteret for specifikke dele af jagtsekvensen (f.eks. opspore byttet (støvere), indkredse det (hyrdehunde) og bære det hjem (retrievere) (Overall 1997) (Waaij, Wilsson and Strandberg 2002).

Der er sandsynligvis forskel på arvarheden af forskellige typer af adfærd fra race til race (Waaij, Wilsson and Strandberg 2002). Selvom de enkelte racer således har forskellige adfærdsmæssige karakteristika, er der stor forskel på hundenes adfærd inden for racerne. Forskellige adfærdsmønstre kan således, selv om de er mere typiske for nogle racer, genfindes hos hunde af andre racer, hvor adfærden ellers er mindre udbredt. (Svartberg og Forkman 2002) (D. Duffy, Y. Hsu, J. Serpell 2008).

Dyrlægens rolle i adfærdsbehandlingen hos hund

Det er DDDs holdning, at dyrlægen bør være den første professionelle, der vurderer en hund med et adfærdsproblem. Det er ligeledes vigtigt, at dyrlægen har et nødvendigt kendskab til adfærdsproblemer hos hunde, for at lave den bedste diagnostiske plan for hunden og for at vurdere behovet for henvisning til behandling af adfærdsproblemet.

Hvis hunden henvises til en ikke veterinært uddannet adfærdsterapeut er det særdeles vigtig, at hunden forinden har gennemgået en grundig klinisk undersøgelse og eventuelt relevante laboratorieundersøgelser. Den kliniske undersøgelse bør inkludere undersøgelse for smerte i hele bevægeapparatet samt en neurologisk undersøgelse

Hvis en adfærdspatient henvises bør det sikres, at personen, der henvises til, har en tilstrækkelig og opdateret faglig viden samt, at den adfærdsmodificerende behandling, der anvendes er baseret på positive metoder.

Adfærdsmodificerende behandling af hund

Adfærdsmodificerende behandling er den indlæring, der bevirker en mental bearbejdelse, der efterfølgende påvirker dyrets adfærd i en given situation. Den adfærdsmodificerende behandling bruges til at ændre en uønsket adfærd hos dyret

Det er DDDs holdning at der bør så vidt muligt benyttes metoder til adfærdsmodificerende behandling, hvor dyrets uønskede adfærd mindskes, ved at dyret guides til en ønsket adfærd, som falder dyret naturligt og attraktivt

Ydermere mener DDD, at straf, som adfærdsmodificerende behandling kun bør bruges til at stoppe uønsket adfærd, når alternative behandlingsmetoder er vurderet. DDD finder, at der i et hvert tilfælde, hvor straf

benyttes, er en risiko for, at hunden associerer straffens ubehagelige stimulus med noget andet end det ønskede, og for at hunden bliver angst.

Straf kan i nogle tilfælde undertrykke uønsket angst adfærd, men dyret vil kun opleve en større frustration/angst ved den givne situation og DDD mener derfor, at der vil være et dyreværnsmæssigt problem i at benytte straf, som adfærdsmodificerende behandling.

Træning af hunde

Træning er den form for indlæring, der bevirker, at hunden lærer en bestemt forudsigelig adfærd, som respons på menneskelige stimuli. Træning bruges oftest i forbindelse med at øge dyrets lydighed og de samme indlæringsmekanismer benyttes, som ved adfærdsmodificerende behandling.

Det er påvist, at træning kan forebygge adfærdsproblemer, men til behandling af disse kræves adfærdsmodificerende behandling.

DDD påpeger, at et højt niveau af straf i træningen kan have en negativ effekt på hundens adfærd, mens træning baseret på belønning kan øge hundens evne til at lære.

DDD mener derfor, at for at sikre den bedste mulige træning af hunden og mindske risikoen for angst og aggressionsrelaterede adfærdsproblemer er det vigtigt, at de personer, der står for træningen er veluddannede inden for træning af hunde og benytter sig af positiv forstærkning.

Afsluttende bemærkning

DDD anbefaler ikke at avle på hunde, der udviser høj grad af aggression hverken under mentaltesten eller i det virkelige liv.

Definitioner

Indlæring: fokuserer på dyrets evne til at ændre sin adfærd som følge af stimuli fra omgivelserne

Træning: Indlæring der bevirker, at dyret lærer en bestemt forudsigelig adfærd som respons på menneskelige stimuli. Træning bruges oftest i forbindelse med at øge dyrets lydighed.

Adfærdsmodificerende behandling: Indlæring, der bevirker en mental bearbejdelse, der efterfølgende påvirker dyrets adfærd i en given situation. Bruges til at ændre en uønsket adfærd hos dyret.

Klassisk konditionering: Type af indlæring, hvor dyret lærer, at en bestemt stimulus (konditioneret stimulus) er associeret med en stimulus (ukonditioneret stimulus), der udløser en ikke tillært respons (ukonditioneret respons f.eks. savlen, frygt, glæde mm.) Efterfølgende vil begge stimuli udløse den samme reaktion hos dyret.

Operant konditionering: Type af indlæring, hvor en bestemt adfærd associeres med en bestemt respons. Konsekvensen af denne respons gør det mere eller mindre sandsynligt at adfærden udføres igen (= instrumentel indlæring, "trial-and-error-indlæring). Sandsynligheden for om adfærden udføres igen kan påvirkes af positiv/negativ forstærkning samt straf.

Positiv forstærkning: Dyret lærer, at associerer en bestemt adfærd med en positiv stimuli, hvilket gør at det er større sandsynlighed for, at det vil udføre adfærden igen (eksempel hunden får en godbid for at "sitte").

Belønning: Belønning er en stimuli som dyret opfatter som positiv, f.eks. godbid, ynglingslegetøj, en venlig stemme mm.

Negativ forstærkning. Dyret associerer en bestemt adfærd med fjernelse af en negativ stimulus, hvilket gør at der er større sandsynlighed for, at det udfører handlingen igen. (eksempel flugt fra en skræmmende stimulus)

Positiv straf (Det der normalt forstås ved straf): En ubehagelig stimulus kobles til en bestemt adfærd, hvilket gør, at der er mindre sandsynlighed for at handlingen udføres igen (En høj dyb røst medfører, at dyret stopper handlingen)

Negativ straf: Fjernelse af en behagelig stimulus kobles til en bestemt adfærd, hvilket gør at der er mindre sandsynlighed for at adfærden udføres igen (Mennesket stopper legen med hunden, når den begynder at hoppe op).

Desensivering: Proces hvor dyrets tærskel for reaktion på en given stimulus gradvist øges. (f.eks. hvis dyret er bange for en given lyd, introduceres dyret for lyden så lavt, at det ikke reagerer. Gennem en gradvis proces øges lyden så langsomt at dyret ikke reagerer).

Counter-conditioning: Dyret lærer at udfører en bestemt adfærd, der forhindrer den uønskede adfærd. F.eks. Dyret lærer at sidde og se på ejeren i stedet for at springe gøende frem mod fremmede hunde.

Flooding: Dyret udsættes for stimuli som fremkalder den uønskede respons indtil, det lærer at acceptere situationen, eller det opgiver synlig reaktion på den pågældende stimulus.

Referencer

D.Duffy, Y. Hsu, J. Serpell; "Breed Difference in canine aggression", Applied Animal Behavior Science 114 (2008), p. 441-460.

Overall: Clinical Behavioral medicine for small animals, 1997 Mosby, St. Louis, Missouri

Svartberg og Forkman: Personality traits in the domestic dog, Applied Animal Behavior Science 79 (2002), p. 133-155.

Waaij, Wilsson and Strandberg: Genetic analysis of results of a Swedish behavior test on German Shepard Dogs and Labrador Retrievers;, J Anim Sci. 2008, vol. 86, p 2853-2861